

BS/124/2013

**PREFERENCJE PARTYJNE
WE WRZEŚNIU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się we wrześniu udział w nich wzięłoby, wedle własnych deklaracji, 54% dorosłych Polaków¹. W porównaniu z ubiegłym miesiącem gotowość do uczestniczenia w głosowaniu minimalnie wzrosła (o 2 punkty procentowe). W stosunku do wyników z sierpnia nie zmienił się odsetek respondentów z góry odrzucających możliwość udziału w wyborach.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2012					2013							
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	59	59	59	56	58	58	56	57	54	54	59	52	54
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	15	17	17	21	15	15	15	14	16	19	15	19	18
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	26	24	24	23	27	27	29	28	29	27	26	28	28

Gdyby Polacy decydowali o składzie Sejmu w pierwszej połowie września, to weszliby do niego przedstawiciele pięciu ugrupowań – PO, PiS, SLD, PSL i Ruchu Palikota.

Co czwarty z respondentów deklarujących swój pewny udział w wyborach głosowałby na rządzącą partię – PO (25%). Poparcie dla Platformy jest dokładnie takie samo jak w sierpniu. Minimalnie mniejszy odsetek zadeklarowanych wyborców oddałby swój głos na PiS (23%, spadek o 1 punkt). Co dziesiąty spośród zadeklarowanych wyborców głosowałby na SLD (10%, wzrost o 1 punkt), nieco mniej zwolenników zyskałby PSL (6%, wzrost o 1 punkt). Na granicy progu wyborczego kształtuje się poparcie dla Ruchu Palikota (5%), jednak w tym miesiącu partia ta zyskała najwięcej (wzrost o 3 punkty procentowe).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (280) przeprowadzono w dniach 5–12 września 2013 roku na liczącej 911 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Na 2% głosów mogłaby liczyć we wrześniu Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego. Swoich zwolenników znalazłaby także Prawica Rzeczypospolitej (1%).

W tym miesiącu nie zmienił się odsetek Polaków, którzy chcieliby wziąć udział w wyborach, ale nie wiedzą, które z ugrupowań aktywnych na scenie politycznej by poparli (26%).

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

CBOS

RYS. 1. POPARCIE DLA PO I PIS WEDŁUG TERMINÓW BADAŃ

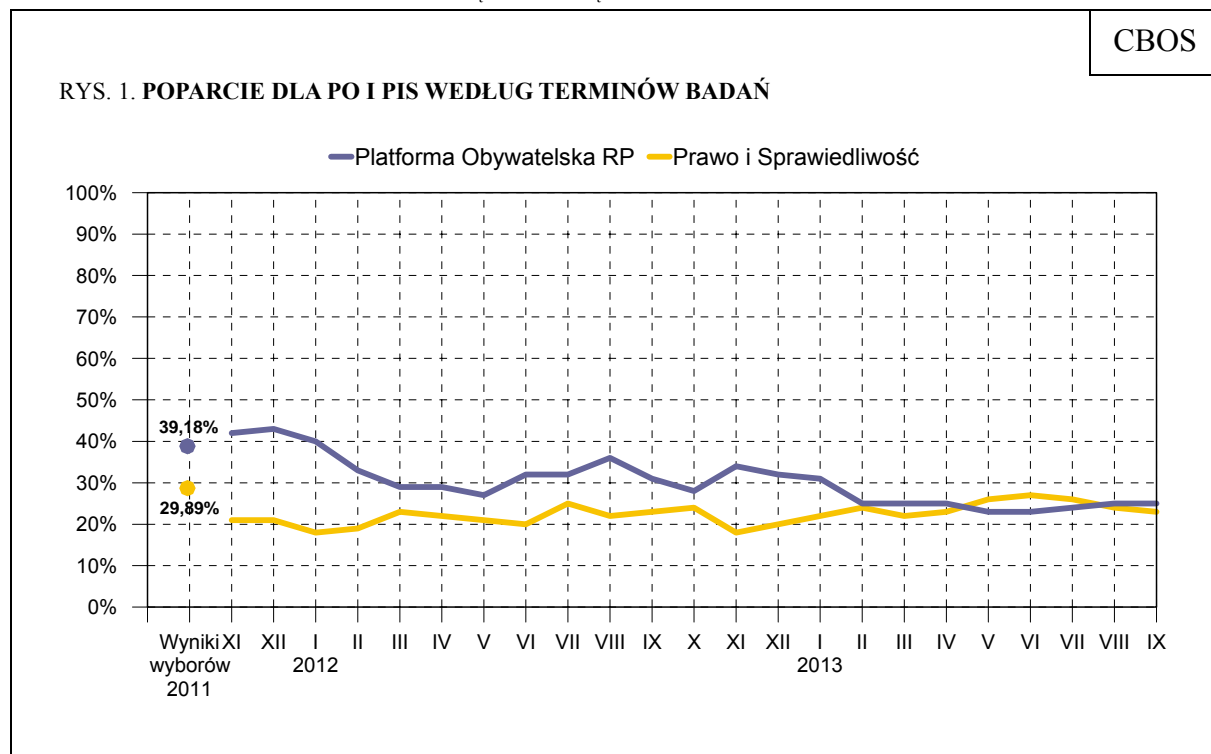

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*																		
	2012										2013								
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach																		
Platforma Obywatelska RP	29	29	27	32	32	36	31	28	34	32	31	25	25	25	23	23	24	25	25
Prawo i Sprawiedliwość	23	22	21	20	25	22	23	24	18	20	22	24	22	23	26	27	26	24	23
Sojusz Lewicy Demokratycznej	8	9	12	9	9	8	8	8	9	8	8	7	10	8	9	9	7	9	10
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	5	7	6	4	6	5	5	7	8	6	8	6	6	6	5	5	6	
Ruch Palikota	8	6	7	3	5	5	4	4	4	5	4	5	6	2	4	3	3	2	5
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	2	3	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	2
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	3	4	3	3	3	2	3	3	3	1	3	3	1	3	2	2	1	2	0
Polska Jest Najważniejsza	0	1	1	1	2	1	2	0	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	0
Polska Partia Pracy	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0
Inne	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	3	1	3	3	3	1
Trudno powiedzieć	17	21	18	22	18	16	21	24	21	20	22	23	23	24	25	23	27	26	26
N=	548	554	569	603	553	564	569	584	555	624	702	632	592	647	583	535	585	473	494

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

W porównaniu z wynikami z sierpnia preferencje partyjne Polaków zmieniły się tylko w małym stopniu. Nadal zadeklarowani uczestnicy wyborów dzielą się na trzy podobnie liczne grupy: zwolenników PO (25%), zwolenników PiS (23%) oraz najliczniejszą grupę osób, które nie wiedzą, na kogo głosować (26%).

Dobry wynik osiągnęły we wrześniu obie partie lewicowe. Notowania z górnego pułapu swoich aktualnych możliwości osiągnęło SLD, popierane przez jedną dziesiątą zadeklarowanych wyborców. Także Ruch Palikota w tym miesiącu wyraźnie zyskał zwolenników.

Wrześniowe badanie przeprowadzono w większej części przed i, w mniejszej, na samym początku głośnych protestów i manifestacji związkowych w Warszawie. Zatem dopiero przyszły miesiąc pokaże, jak ta zmasowana krytyka rządzących wpłynie na sympatie partyjne Polaków.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		54	18	28	910
Płeć	Mężczyźni	60	14	25	440
	Kobiety	49	21	30	470
Wiek	18-24 lata	48	19	33	106
	25-34	47	21	32	184
	35-44	54	18	28	155
	45-54	59	17	24	150
	55-64	60	20	20	158
	65 lat i więcej	59	11	30	157
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	19	25	359
	Miasto do 19 999	48	17	34	143
	20 000 - 99 999	52	18	30	173
	100 000 - 499 999	51	21	28	138
	500 000 i więcej mieszk.	72	6	22	97
Wykształcenie	Podstawowe	44	21	35	198
	Zasadnicze zawodowe	53	16	31	228
	Średnie	56	17	26	304
	Wyższe	65	17	17	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	63	20	17	79
	Średni personel, technicy	56	21	23	39
	Pracownicy adm.-biurowi	58	24	19	56
	Pracownicy usług	59	23	18	46
	Robotnicy wykwalifikowani	50	19	32	106
	Robotnicy niewykwalifik.	44	11	45	49
	Rolnicy	51	25	24	56
	Pracujący na własny rach.	69	22	8	28
Bierni zawodowo	Renciści	62	13	25	71
	Emeryci	58	13	29	194
	Uczniowie i studenci	51	16	33	67
	Bezrobotni	54	12	34	52
	Gospodynie domowe i inni	37	22	41	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	57	23	20	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	19	26	74
	sekt. pryw. poza rolnict.	56	19	24	201
	prywatnym gosp. rolnym	54	23	23	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	49	18	33	127
	501-750	52	20	28	111
	751-1000	56	17	27	120
	1001-1500	54	17	28	155
	Powyżej 1500 zł	65	10	24	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	40	19	41	111
	Średnie	55	20	26	419
	Dobre	59	15	26	380
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	54	13	33	43
	Raz w tygodniu	56	19	25	422
	1-2 razy w miesiącu	53	20	27	137
	Kilka razy w roku	55	18	28	206
	W ogóle nie uczestniczy	50	10	40	102
Poglądy polityczne	Lewica	69	9	22	151
	Centrum	50	22	28	320
	Prawica	68	11	20	238
	Trudno powiedzieć	35	24	40	201

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						
		Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PjN)	Polska Partia Pracy – Sierpień 80 (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej (PR)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		2	25	0	0	6	1	23
Płeć	Mężczyźni	1	28			6	1	23
	Kobiety	3	22	0	1	5	1	23
Wiek	18-24 lata	2	13			12	4	26
	25-34	9	35			1	3	16
	35-44	1	22		1	6	1	21
	45-54	1	26	1		8		23
	55-64		20		0	2		28
	65 lat i więcej		31			7	1	24
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	21	0		10	1	26
	Miasto do 19 999		34		1	4		29
	20 000 - 99 999	1	27		0	3	2	19
	100 000 - 499 999	1	27			3	1	21
	500 000 i więcej mieszk.	9	23				2	15
Wykształcenie	Podstawowe	2	17			7	2	16
	Zasadnicze zawodowe		23			6	1	33
	Średnie	1	26		0	6	1	22
	Wyższe	5	32	1	1	3	1	18
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	31	2		5		19
	Średni personel, technicy	5	24		2			16
	Pracownicy adm.-biurowi		42		2		5	15
	Pracownicy usług	4	30			5		8
	Robotnicy wykwalifikowani		24			5	3	28
	Robotnicy niewykwalifik.		21			7		22
	Rolnicy		11			9		36
	Pracujący na własny rach.	16	31					16
Bierni zawodowo	Renciści		16			2		23
	Emeryci		29			6	1	28
	Uczniowie i studenci	2	14			14	5	27
	Bezrobotni		24			9		12
	Gospodynie domowe i inni	8	29			7		24
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1	31	1	1	4		27
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	24			8	6	18
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	31		0	1		15
	prywatnym gosp. rolnym		10			13		34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		17		1	1		32
	501-750	4	25		1	8		30
	751-1000	2	30			6	1	23
	1001-1500	4	24			5	1	26
	Powyżej 1500 zł	1	36			4	1	15
Ocena własnych war. mater.	Złe		15		1	2		25
	Średnie	3	20	0	0	7	1	26
	Dobre	1	33			5	2	19
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	6					60
	Raz w tygodniu	1	19	0	0	7	2	31
	1-2 razy w miesiącu		37			4		14
	Kilka razy w roku	4	34		1	6		10
	W ogóle nie uczestniczy	2	27			2		9
Poglądy polityczne	Lewica	1	21			6		6
	Centrum	2	32			8	1	16
	Prawica	4	26	1		3	1	45
	Trudno powiedzieć		14		2	5	4	13

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Ruch Palikota (RP)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		5	10	0	1	26	494
Płeć	Mężczyźni	7	10	0	1	22	264
	Kobiety	2	11	0	1	31	230
Wiek	18-24 lata	14	8		1	20	51
	25-34	2	7			27	87
	35-44	4	13	1	3	26	82
	45-54	9	13		1	19	88
	55-64	1	9	1	3	36	93
	65 lat i więcej	2	10			27	93
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	7	0	1	31	196
	Miasto do 19 999	8	5		2	16	69
	20 000 - 99 999	7	15	1	3	22	88
	100 000 - 499 999	7	8			32	71
	500 000 i więcej mieszk.	5	19		2	24	69
Wykształcenie	Podstawowe	5	12			38	85
	Zasadnicze zawodowe	6	4		1	24	121
	Średnie	5	12	0	1	25	171
	Wyższe	2	11	1	3	22	116
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		11	2	1	25	50
	Średni personel, technicy	23	13		7	11	22
	Pracownicy adm.-biurowi	4	16	2	7	7	32
	Pracownicy usług	2	25		2	25	26
	Robotnicy wykwalifikowani	4	4			32	51
	Robotnicy niewykwalifik.	13				37	22
	Rolnicy					44	29
	Pracujący na własny rach.		19			18	19
Bierni zawodowo	Renciści	5	12		2	40	44
	Emeryci	1	9		1	25	112
	Uczniowie i studenci	10	9			18	34
	Bezrobotni	9	21			26	28
	Gospodynie domowe i inni	8				24	25
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	4	9	3	1	15	56
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	9	7		7	16	41
	sekt. prywat. poza rolnict.	4	16		1	29	111
	prywatnym gosp. rolnym	4				39	32
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	12			34	63
	501-750	4	10			20	57
	751-1000	6	6		2	23	67
	1001-1500	4	10		3	23	84
	Powyżej 1500 zł	5	14	0	0	24	110
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	8		2	44	44
	Średnie	3	9	0	1	30	228
	Dobre	7	12	0	2	19	222
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3		3	20	23
	Raz w tygodniu	1	10	0	1	27	235
	1-2 razy w miesiącu	1	8		1	35	73
	Kilka razy w roku	6	13	1	1	24	112
	W ogóle nie uczestniczy	23	11		6	20	51
Poglądy polityczne	Lewica	9	37		2	18	104
	Centrum	2	5	0	1	32	159
	Prawica	3	2	1	0	16	162
	Trudno powiedzieć	8	1		3	51	69